

YÖNETMELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında:

**ULUSLARARASI İŞGÜCÜ KANUNU
UYGULAMA YÖNETMELİĞİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu uyarınca, uluslararası işgücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi ile yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usul ve esasları, yetki ve sorumlulukları ve uluslararası işgücü alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; uluslararası işgücünü ve Türkiye’de çalışan, mesleki eğitim gören, staj yapan, sınır ötesi hizmet sunan veya bu kapsamda faaliyette bulunmak için çalışma izni ya da çalışma izni muafiyeti başvurusunda bulunan yabancılar ve bu yabancıları çalıştıran veya çalıştırmak üzere başvuruda bulunan gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

(2) Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar ile uluslararası sözleşme hükümleri saklıdır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bağımsız çalışma izni: Yabancıya Türkiye’de kendi ad ve hesabına çalışma hakkı veren çalışma iznini,
- b) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- c) Çalışma izni: Bakanlıkça resmî bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancıya Türkiye’de çalışma ve ikamet hakkı veren izni,
- ç) Çalışma izni muafiyeti: Bakanlıkça resmî bir belge şeklinde düzenlenen ve geçerlilik süresi içinde yabancıya Türkiye’de çalışma izni almaksızın çalışma ve ikamet hakkı veren muafiyeti,
- d) Elektronik tebliğat adresi: 6/12/2018 tarihli ve 30617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektronik Tebliğat Yönetmeliğine uygun olarak oluşturulmuş elektronik tebliğata elverişli tebliğat adresini,
- e) Genel Müdürlük: Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğünü,
- f) İkamet izni: 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa göre Türkiye’de kalmak üzere verilen izin belgesini,
- g) Kanun: 28/7/2016 tarihli ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununu,
- ğ) Kanuni çalışma izni süresi: Yabancıların, kanuni yükümlülüklerinin yerine getirilmesi suretiyle çalışma izniyle çalıştığı süreyi,
- h) Kurul: 6735 sayılı Kanuna göre oluşturulan Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kurulunu,
- ı) Mesleki Yeterlilik: Bir mesleğe ilişkin yetkili otorite tarafından tanınmış bilgi, beceri ve yetkinliği,
- i) Ön izin: Yabancıların mesleki yeterliliğine ilişkin ilgili kurum veya kuruluşun uygunluk görüşünü,
- j) Politika belgesi: Uluslararası işgücü politikasının belirlendiği belgeyi,
- k) Sınırotesi hizmet sunucusu: Türkiye’de geçici nitelikte olmak üzere herhangi bir hizmet sunumu amacıyla bulunan ve ücretini Türkiye’deki ya da Türkiye dışındaki bir kaynaktan alan iş ziyaretçisi, sözleşme karşılığı hizmet sunucusu veya bağımsız meslek mensubu yabancıyı,
- l) Sistem: Bakanlıkça kurulan Yabancı Başvuru, Değerlendirme ve İzleme Sistemini,
- m) Süresiz çalışma izni: Yabancıya, Türkiye’de süresiz çalışma hakkı veren çalışma iznini,
- n) Tanıtım Ofisi: Uluslararası işgücü politikasının belirlenmesi, uygulanması ve izlenmesine ilişkin hususlar ile Genel Müdürlük tarafından belirlenecek diğer hususlarda faaliyette bulunmak üzere yurtiçi veya yurtdışında açılan ofisi,
- o) Turkuaz Kart: Yabancıya, Türkiye’de süresiz çalışma ve ikamet hakkı veren, ilgili mevzuat hükümlerine göre yabancıların eş ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarına ise ikamet hakkı veren belgeyi,
- ö) Türk dış temsilciligi: Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Başkonsolosluklarını,
- p) Uzun dönem ikamet izni: 6458 sayılı Kanunun 42 nci maddesi uyarınca verilen ikamet iznini,
- r) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,
- s) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını,

ş) Yetkili aracı kurum: Nitelikleri ve görev çerçevesi yönetmelikle belirlenen ve Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum veya kuruluşu,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uluslararası İşgücü Politikasının Belirlenmesi, Uygulanması ve İzlenmesi

Uluslararası işgücü politikasının belirlenmesi ve politika belgesi

MADDE 5 – (1) Genel Müdürlük;

- a) Kurul kararlarını,
- b) Türkiye'ye nitelikli işgücü ve yatırımcının çekilmesine yönelik eylem, tedbir, proje, plan, program ile diğer ülke uygulamalarına ilişkin bilgileri,
- c) Yurtdışından Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den yurtdışına giden işgücüne ilişkin politika oluşturulmasına katkı sağlayacak veri ve analizleri,
- ç) Ulusal, bölgesel ya da uluslararası nüfus ve işgücü hareketliliği verilerini,
- d) Türkiye ile kaynak ülkeler arasında mevcut veya muhtemel siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkileri,
- e) Ekonomi ve işgücü piyasasına ilişkin mesleki, sektörel, bölgesel ve ulusal gelişmeleri ve ihtiyaçları,
- f) Kamu kurum ve kuruluşlarınca oluşturulan politika belgesi, karar, eylem ve tedbirleri,
- g) Yabancı devletlerle yürütülen ikili ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkileri,
- ğ) Millî güvenlik, kamu düzeni ve kamu sağlığına ilişkin hususları,
- h) Uluslararası işgücü politikasının uygulanmasında ortaya çıkan hususları,
- ı) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ile ikili veya çok taraflı anlaşmalarda yer alan hak ve yükümlülükleri,

ve benzeri hususları dikkate alarak politika belgesi hazırlamaya ve bu belgede değişiklik yapmaya yetkilidir.

(2) Genel Müdürlük, millî güvenliğe ilişkin hususlar saklı kalmak üzere; politika belgesinin hazırlanmasında kullanılmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden görüş, bilgi ve belge talep edebilir.

Uluslararası işgücü politikasının uygulanması

MADDE 6 – (1) Uluslararası işgücü politikası temel olarak;

a) Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu işgücünün öncelikle yerli işgücünden karşılanmasına yönelik geliştirilecek politikaların yanı sıra ulusal istihdam politikalarının sürdürülebilirliğini bozmadan, yerli ve yabancı işgücü dengesinin kurularak nitelikli yabancı işgücünden de yararlanılması,

b) Eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı ile stratejik öneme haiz herhangi bir alanda öne çıkmış yüksek nitelikli yabancı işgücünün ülkemize kazandırılması,

c) Yatırımın büyüklüğü, istihdama ve ekonomiye katkısı, istihdam düzeyi, ihracat tutarı, faaliyet gösterilen bölge, il veya sektöre katkısı ve benzeri hususlar gözetilerek yüksek nitelikli yabancı yatırımcının ülkemize kazandırılması,

esaslarına dayalı olarak Genel Müdürlükçe uygulanır.

(2) Uluslararası işgücü politikasının yurt içinde ve yurt dışında etkin ve eşgüdümlü olarak uygulanması için Genel Müdürlükçe proje, plan, program ve benzeri faaliyetler gerçekleştirilebilir ve gerekli hallerde ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanır.

(3) Bu Yönetmelikte ve diğer mevzuatta Kurula yapılmış olan atıflar, Cumhurbaşkanınca belirlenen kurul veya mercie yapılmış sayılır.

Uluslararası işgücü politikasının izlenmesi ve değerlendirilmesi

MADDE 7 – (1) Uluslararası işgücü politikasının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla Genel Müdürlük tarafından yıllık değerlendirme raporları hazırlanır.

Tanıtım ofisi

MADDE 8 – (1) Tanıtım ofisi, uluslararası işgücü politikasının belirlenmesi, uygulanması ve izlenmesi ile Genel Müdürlükçe belirlenecek diğer hususlara ilişkin faaliyetleri yürütür.

(2) Tanıtım ofislerinin açılacağı yer, faaliyetleri, bütçesi, bu ofislerde görevlendirilecek personelin niteliği ve benzeri hususlara ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

İşgücü piyasası eğilimlerinin tespiti ve uluslararası işgücü projeksiyonu

MADDE 9 – (1) Uluslararası işgücü politikasının kapsamına giren alanlarda işgücü piyasası eğilimleri ve tahminleri, sistemden sağlanacak veriler ile ilgili kurum ve kuruluşlarca tutulan veriler ve yapılan saha araştırmalarının sonuçlarından sağlanan veri, bilgi ve belgelerden yararlanarak oluşturulur.

(2) Birinci fıkrada kapsamında oluşturulacak eğilim ve tahminler doğrultusunda uluslararası işgücü projeksiyonu hazırlanır. Uluslararası işgücü projeksiyonu doğrultusunda Genel Müdürlükçe meslek, faaliyet alanı, coğrafi bölge ve benzeri hususlar temel alınarak pozitif veya negatif işgücü değerlendirme listeleri oluşturulabilir.

Bilgi ve belge paylaşımı

MADDE 10 – (1) Genel Müdürlük, kanunlarda düzenlenen hususlar ile millî güvenlik ve kamu düzeninin korunmasına ilişkin hususlar saklı kalmak üzere; kurumlar arası veri paylaşımı esasına dayalı olarak hızlı, güvenli, etkili,

verimli, şeffaf ve hesap verilebilir, temel hak ve özgürlüklere dayalı ve gizlilik ilkesine bağlı kalacak şekilde yürütülmek üzere yabancı istihdamı ihtiyacına ve Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki diğer hususlara ilişkin olarak, yabancılara ve işverenlerine ilişkin bilgi ve belgeleri, elektronik ortama aktarılmış olarak kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden paylaşmasını talep edebilir.

(2) Bilgi ve belge talepleri ilgililerince en geç on beş gün içinde karşılanır.

Sistem

MADDE 11 – (1) Yabancıların çalışma izni ve çalışma izni muafiyet başvuruları ile diğer başvuruların alınmasına, değerlendirilmesine, sonuçlandırılmasına ilişkin tüm iş ve işlemler sistem üzerinden elektronik ortamda yapılır.

(2) Sistem Türkçe olarak hizmet verir. Genel Müdürlükçe uygun görülecek diğer yabancı diller de sisteme eklenebilir.

(3) Yurtdışından Türkiye'ye ve Türkiye'den yurtdışına gerçekleşen işgücü hareketliliğinin etkilerinin izlenmesine dair tüm iş ve işlemlere ilişkin veriler sistem üzerinden elektronik ortamda toplanarak saklanır.

(4) Gerekli görülen hallerde sistem dışından başvuruların alınması, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılmasına Genel Müdürlükçe imkân sağlanabilir. Bu başvurulara ilişkin bilgi ve belgelerin, başvurunun sonuçlandırıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde sisteme girilmesi zorunludur.

(5) Genel Müdürlükçe belirlenen yetki sınırları dâhilinde yetkili aracı kurumların sisteme erişimlerine imkân sağlanabilir.

(6) Sistem, ulusal coğrafi bilgi sistemi uygulamaları ile uyumlu şekilde çalışır. Uluslararası işgücüne ilişkin hususlar, işveren ve işyerine ilişkin hususlar, coğrafi bölge ve benzeri kısımlar bazında tutulan verilerin farklı düzeylerde eşleştirilmesi sonucunda elde edilen mikro veya makro kapsamlı ve etkileşimli çıktılar üretir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma İzni

Çalışma izni alınması zorunluluğu

MADDE 12 – (1) Türkiye'de çalışacak yabancıların çalışmaya başlamadan önce çalışma izni alması zorunludur. Çalışma izni Bakanlık tarafından verilir.

(2) Kanunlarda veya Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar veya uluslararası sözleşmelerde çalışma izni almadan çalışabileceği belirtilen yabancılar çalışma izni almadan çalışabilirler. Bu kapsamdaki yabancıların Türkiye'de çalışmaya başlamaları yabancı çalışmaya başlamadan en geç bir gün önce ve çalışmalarının sona ermesi bu tarihten itibaren en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirilir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında yabancı istihdamı

MADDE 13 – (1) İlgili mevzuatına göre yabancı istihdam etme yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bu yabancıları çalıştırmaya başlamadan önce Bakanlıktan çalışma izni almaları zorunludur.

(2) Çalışma izni almadan yabancı istihdam edebileceği özel kanunlarında açıkça belirtilen kamu kurum ve kuruluşları, bu kapsamdaki yabancıların Türkiye'de çalışmaya başlamalarını yabancı çalışmaya başlamadan en geç bir gün önce ve çalışmalarının sona ermesini bu tarihten itibaren en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(3) Milli güvenlik kapsamında faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen yabancılar için çalışma izni ve bildirim hükümleri uygulanmaz.

Çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin çalışması

MADDE 14 – (1) 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında doğumla Türk vatandaşı olup da İçişleri Bakanlığından çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve üçüncü dereceye kadar olan altsoylarından Mavi Kart sahibi olanlar veya Mavi Kart Kütüğüne kaydı olduğunu belgeleyenler Türkiye'de çalışma izni almadan çalışabilirler.

(2) Birinci fıkrada kapsamında bulunan kişiler için çalışma izni belgesi düzenlenmez. Ancak, talepleri halinde Türkiye'de çalışabileceklerini belirten harca tabi olmayan bir belge verilir.

Çalışma izni başvuru usul ve esasları

MADDE 15 – (1) Çalışma izni başvuruları yurt dışında yabancıların vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki Türk dış temsilciliğine yapılır. Bu başvurulara ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa görüş ve değerlendirmeleri Türk dış temsilciliğince Bakanlığa iletilir.

(2) Sistem üzerinden onaylanarak tamamlanan çalışma izni başvuruları için Bakanlığa ayrıca kâğıt ortamında bilgi veya belge gönderilmez. Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerin ibraz edildiğinin tespiti halinde başvuru reddedilir ve durum adli mercilere bildirilir.

(3) Genel Müdürlükçe belirlenecek yabancılardan Türkiye'de yasal olarak bulunanlar, geçerli bir ikamet izni olmaksızın sistem üzerinden başvuru yapabilir. Yabancılara geçerli bir ikamet izni olmaksızın başvuru imkânı tanınmasında;

a) Kurul kararları,

b) Adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancıların niteliklerine ilişkin hususlar,

c) Yabancınnın istihdam edileceği işveren veya işyerinin niteliklerine ilişkin hususlar,
ç) Başvurunun uluslararası işgücü politikasına uygunluğuna ilişkin hususlar,
dikkate alınarak özel şartlar belirlemeye ve bu şartları altı aylık dönemler halinde güncelleyerek resmi internet sayfasında yayımlamaya Genel Müdürlük yetkilidir.

(4) Üçüncü fıkra kapsamında Genel Müdürlükçe belirlenen yabancıların çalışma izni başvuruları hariç olmak üzere yurtiçinden yapılacak çalışma izni başvurularında yabancıya ait en az altı ay süreli geçerli bir ikamet izninin bulunması gerekir.

(5) Süre uzatımı yapılmış çalışma izinleri hariç olmak üzere bir işverene bağlı çalışan yabancılar bakımından, izin başlangıç tarihinden itibaren altı ay içerisinde başka bir işverene bağlı çalışmak üzere yurtiçinden çalışma izni başvurusu yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır.

(6) İnsan ticaretine konu olan veya olabilecek alanlarda çalışan ya da çalışacak yabancılar adına süre uzatma başvurusu dâhil yurtiçinden çalışma izni başvurusu yapılamaz. Bu yabancılar adına çalışma izni başvuruları, vatandaş oldukları veya yasal olarak buldukları ülkedeki Türk dış temsilciliği aracılığıyla yapılır.

(7) Genel Müdürlük başvuruya ilişkin belge ya da belgelerin kâğıt ortamında aslının ibraz edilmesini ya da ilgisine göre Türk dış temsilciliği, yabancınnın uyuğuunda bulunduğu ülkenin Türkiye’de bulunan temsilciliği, ilgili ulusal veya yabancı kurum ve kuruluşlar veya noter tarafından tasdik edilmiş bir örneğinin ibraz edilmesini isteyebilir. Genel Müdürlük belge ya da belgeleri yeniden tercüme ettirebilir.

(8) Başvuru esnasında sisteme girilmesi gereken bilgiler ile yüklenmesi gereken belgeler Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır.

(9) Çalışma izni başvurusu yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir.

(10) Çalışma izin başvurularının 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu uyarınca güvenli elektronik imza ile yapılmasına yönelik usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni başvurusunda yabancı kimlik numarası ve elektronik tebligat adresi

MADDE 16 – (1) Yurtiçinden yapılacak çalışma izni başvurusu bakımından;

a) Geçerli bir ikamet izni olmaksızın çalışma izni başvurusu imkânı tanınan yabancılar adına yapılan başvurular hariç olmak üzere çalışma izni başvurusunun türüne bakılmaksızın adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancınnın yabancı kimlik numarasına,

b) Bağımsız çalışma izni veya süresiz çalışma izni başvurusunda adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancınnın elektronik tebligat adresine,

c) Bir işverene bağlı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda işverenin elektronik tebligat adresine,

sahip olması zorunludur.

(2) Yurtdışından yapılacak çalışma izni başvurusu bakımından:

a) Bir işverene bağlı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda işverenin elektronik tebligat adresine sahip olması zorunludur.

b) Adına süresiz çalışma izni veya bağımsız çalışma izni başvurusu yapılan yabancınnın elektronik tebligat adresi, çalışmanın başladığı tarihten itibaren otuz gün içinde sistem üzerinden Bakanlığa bildirilir.

(3) Bağımsız çalışma izni veya süresiz çalışma izni başvurusunun Türk dış temsilciliği aracılığıyla yabancınnın kendisi tarafından yapılması halinde Genel Müdürlük yabancıyla iletişimini Türk dış temsilciliği aracılığıyla sağlar.

Çalışma izni başvurusunun tamamlanması

MADDE 17 – (1) Türk dış temsilciliği aracılığıyla yapılan çalışma izni başvurusunun tamamlanması bakımından:

a) Bir işverene bağlı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda, yabancınnın ilk olarak Türk dış temsilciliğine çalışma vizesi başvurusu yapması zorunludur. Çalışma vizesi başvurusunun ardından işverenin dış temsilcilik tarafından verilen referans numarası ve istenen bilgi ve belgeleri sisteme yükleyerek başvuruyu onaylaması ile çalışma izni başvurusu tamamlanır.

b) Bir işverenin bulunmadığı çalışma izni başvurusunda, başvurunun Türk dış temsilciliğine yapılması zorunludur. Yabancı başvuru esnasında gerekli bilgi ve belgeleri dış temsilciliğe sunar. Sunulan bilgi ve belgelerin dış temsilcilik tarafından sisteme yüklenmesinin ardından başvurunun onaylanması ile çalışma izni başvurusu tamamlanır.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamında yapılan çalışma izni başvurusunun çalışma vize başvurusundan itibaren otuz gün içinde sistem üzerinden işveren tarafından onaylanarak tamamlanması zorunludur.

(3) Yurtiçinden yapılan çalışma izni başvurusu bakımından;

a) Bir işverene bağlı çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunda istenilen bilgi ve belgelerin sisteme yüklenmesi ve işverenin başvuruyu onaylamasıyla,

b) Bir işverenin bulunmadığı çalışma izni başvurusunda yabancınnın istenen bilgi ve belgeleri sisteme yüklemesi ve başvuruyu onaylamasıyla,

çalışma izni başvurusu tamamlanır.

İlgili mercilerden görüş alınması

MADDE 18 – (1) Genel Müdürlük, çalışma izni başvurularının değerlendirilmesi sürecinde gerek görülen hâllerde, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görüşlerini alır.

(2) İlgili mercinin görüş oluşturmasına esas teşkil edecek bilgi ve belgeler, temel hak ve özgürlüklere dayalı olarak ve gizlilik gözetilerek Genel Müdürlükçe belirlenir.

(3) Görüş, bilgi ve belge taleplerinin sistem veya elektronik tebligat adresi üzerinden yapılması esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda resmi yazışma usulü kullanılır. İlgili merciler görüşlerini en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirir ya da zorunluluk halinde on beş günü geçmemek üzere ek süre talebinde bulunabilir. Süresi ve verilen ek süre içinde bildirilmeyen görüşler Genel Müdürlükçe olumlu kabul edilir.

(4) Millî güvenliğe ve kamu düzenine ilişkin hususlar saklıdır.

Eksik bilgi, belge tespiti ve talebi

MADDE 19 – (1) Başvuruda eksik bilgi veya belgelerin tespit edilmesi hâlinde başvurunun değerlendirilmesi ertelenir. Eksikliklerin tamamlanması için başvuru sahibinden sistem üzerinden ve elektronik tebligat adresi aracılığıyla bilgi veya belge talep edilir.

(2) Bilgi veya belge eksikliklerinin tamamlanması, mücbir bir sebebin varlığının resmî bir makamdan belgelendirildiği hâller dışında otuz günü aşamaz. Otuz günlük süre bilgi ve belge talebinin yapıldığı tarihten itibaren başlar.

Ön izin

MADDE 20 – (1) Mesleki yeterlilik gerektiren sağlık ve eğitim hizmetlerinde çalışacak yabancılar ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca çalışacak yabancı öğretim elemanları için yapılan çalışma izni ve süre uzatma başvurusunda, ön izin için talep Genel Müdürlükçe ilgili mercie sistem üzerinden iletilir.

(2) Sağlık hizmetlerinde Sağlık Bakanlığı, eğitim hizmetlerinde Millî Eğitim Bakanlığı ve yabancı öğretim elemanları için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bu hizmetlerde mesleki faaliyette bulunacak yabancılara ön izin vermeye yetkilidir.

(3) İlgili merciler ön izin değerlendirmesine esas olacak bilgi ve belgeleri veya bu bilgi ve belgelerde yapacakları değişiklikleri Genel Müdürlüğün görüşünü alarak belirler ve Genel Müdürlüğe bildirir.

(4) Kanunun 8 inci maddesi kapsamında ön izin verilen yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesinde, yabancının yapacağı meslek veya görev için gerekli nitelik ve uzmanlığa sahip olup olmadığına ilişkin Genel Müdürlükçe değerlendirme yapılmaz.

(5) Genel Müdürlük, birinci fıkra kapsamı dışında ön izin alınması gereken meslekleri belirlemeye yetkilidir. Bu kapsamda belirlenen meslekler resmi internet sayfasında duyurulur.

(6) Genel Müdürlük Kanunun 8 inci maddesi kapsamındaki meslekler dışındaki başvuruların değerlendirilmesinde yabancının sahip olduğu mesleki yeterliliği kanıtlayıcı her türlü bilgi ve belgeyi talep etme, söz konusu belgeleri kontrol edip uygun bulmaya veya reddetmeye yetkilidir.

Çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 21 – (1) Çalışma izni başvuruları Genel Müdürlükçe belirlenen çalışma izni değerlendirme kriterlerine göre değerlendirilir.

(2) Usulüne uygun olarak tamamlanan başvuruların değerlendirilmesi, bilgi ve belgelerin tam olması kaydıyla otuz gün içinde tamamlanır. Otuz günlük süre başvurunun sistem üzerinden tamamlandığı veya ek bilgi ve belge talebi olması halinde talep edilen bilgi ve belgelerin sistem üzerinden yüklendiği tarihten itibaren başlar.

(3) Adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancılar veya işverenleri, gerekli görülmesi halinde Genel Müdürlüğe davet edilebilir.

Çalışma izni değerlendirme kriterleri

MADDE 22 – (1) Genel Müdürlük, çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde;

a) Yabancının eğitimi, iş yerinde alacağı görev, mesleki bilgi ve tecrübesi, işyerinde alacağı görev ile mesleki bilgisi ve tecrübesi arasındaki uyum, ücreti, bildiği diller ve benzeri,

b) Yabancının ortağı olduğu veya istihdam edileceği tüzel kişiliğin ödenmiş sermayesi, öz kaynağı, brüt satışı, ihracat ile yatırım miktarları, faaliyet alanı, faaliyet gösterdiği sektör veya coğrafi alan, toplam istihdam düzeyi, toplam istihdamı içerisindeki Türk ve yabancı çalışanların oranı, yatırım ve istihdam düzeyine ilişkin kısa ve orta vadeli taahhütleri ve benzeri,

c) Uluslararası işgücü politikasına uygunluk bakımından işgücü piyasası araştırmaları ve analizleri ve bu kapsamda hazırlanacak pozitif ve negatif işgücü değerlendirme listeleri, millî güvenlik ve kamu düzeni, karşılıklılık ilkesi doğrultusunda yabancının vatandaşı olduğu ülke ile ikili ilişkiler, Türkiye'nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı anlaşmalar ve uluslararası sözleşmeler ve benzeri,

ç) Çalışma izni talep edilen iş ve meslek için ülke içinde aynı işi yapacak aynı niteliğe sahip kişinin bulunup bulunmadığına ilişkin Türkiye İş Kurumu kayıtları ve benzeri, hususları dikkate alarak kriterler belirler.

(2) Genel Müdürlük birinci fıkra kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterlerini;

a) İleri teknoloji gerektiren işler, ülke ekonomisine yüksek katkı yapacağı veya yüksek sayıda istihdam yaratacağı taahhüt edilen yatırımlar, uluslararası sözleşmelere dayalı veya kamu kurum ve kuruluşlarınca yürütülen ve kamu yararı gözetilen projeler,

b) Değerlendirme kriterlerinden muaf tutulanlar hariç olmak üzere bu Yönetmeliğin dördüncü bölümü kapsamında sayılan yabancılar,

c) Çalışma izni türleri, il, bölge, faaliyet alanı, meslek ve benzeri sınıflandırmalar, temelinde farklı olarak belirleyebilir.

(3) Genel Müdürlük, belirlenen kriterler doğrultusunda puanlama sistemleri hazırlamaya ve bu kapsamda yapılan düzenlemeleri altı aylık dönemler halinde güncelleyerek resmi internet sayfasında yayımlamaya yetkilidir.

(4) Aşağıda belirtilen yabancılarla ilişkin çalışma izni başvuruları, değerlendirme kriterlerine tabi tutulmayabilir:

a) Anne, baba veya çocuğu Türk vatandaşı olan yabancılar.

b) İnsani ikamet izni verilmiş olan yabancılar.

c) İnsan ticareti mağduru olarak ikamet izni verilmiş olan veya 17/3/2016 tarihli ve 29656 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkında Yönetmelik uyarınca mağdur destek programından yararlanan yabancılar.

ç) Vatansız Kişi Kimlik Belgesi sahibi yabancılar.

d) Bilim ve teknolojiye katkısı, yatırım veya ihracat düzeyi, sağlayacağı istihdamın büyüklüğü ve benzeri özellikleri itibarıyla nitelikli yatırımcı olduğu ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilen yabancılar.

e) Genel Müdürlükçe uygun bulunacak diğer yabancılar.

Çalışma izni başvurusunun reddi

MADDE 23 – (1) Çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesi neticesinde;

a) Uluslararası işgücü politikasına uygun olmayan,

b) Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle yapıldığı tespit edilen,

c) Yabancı istihdam edilmesine ilişkin gerekçesi yeterli görülmemeyen,

ç) Özel kanunlarda Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için yapılan,

d) Gerekli nitelik ve uzmanlığı taşımadığı anlaşılan yabancılarla ilişkin olan,

e) Genel Müdürlükçe belirlenen değerlendirme kriterlerini karşılamayan,

f) Türkiye’ye girmelerine izin verilmeyecek, vize verilmeyecek veya sınır dışı etme kararı alınmış yabancıardan olduğu İçişleri Bakanlığınca bildirilen yabancılarla ilişkin olan,

g) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu sağlığı açısından Türkiye’de çalışmasında sakınca görülen yabancılarla ilişkin olan,

ğ) Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü olması durumu hariç, Türkiye Cumhuriyetinin tanımadığı veya diplomatik ilişkisinin bulunmadığı ülke vatandaşları için yapılan,

h) 17 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca süresi içerisinde tamamlanmayan, 19 uncu maddenin ikinci fıkrası uyarınca süresi içerisinde eksiklikleri giderilmeyen ve 27 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca süresi içinde uzatma başvurusu yapılmayan,

ı) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında ek bilgi veya belge talebinin gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı,

i) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (ö) bendi kapsamında çalışma izni muafiyeti olarak çalışan yabancıların yurt içinden aynı statüde olmayan bir işverene bağlı çalışmak üzere yaptıkları,

j) Çalışma izni harcı ve değerli kâğıt bedeli yatırılması bildirim tarihinden itibaren otuz gün içerisinde harç ve değerli kâğıt bedeli yatırılmayan,

k) Kanun ve bu Yönetmelikte düzenlenen hükümlere aykırı olarak yapılan, başvurular reddedilir.

Çalışma izni verilmesi

MADDE 24 – (1) Başvurunun olumlu değerlendirilmesi hâlinde yabancıya çalışma izni verilir.

(2) Turkuaz kart, bağımsız çalışma izni ve süresiz çalışma izni bir işverene bağlı olmaksızın yabancı adına düzenlenir.

(3) Bir işverene bağlı çalışan yabancıya verilen çalışma izni, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak koşuluyla, gerçek veya tüzel kişiye ya da kamu kurum veya kuruluşuna ait belirli bir işyerinde veya bunların aynı işkolundaki işyerlerinde belirli bir işte çalışmak şartıyla ilk başvuruda en çok bir yıl süreyle geçerli olmak üzere düzenlenir.

(4) Çalışma izni, adına bağımsız çalışma izni başvurusu yapılan yabancılar ile bu Yönetmeliğin dördüncü bölümünde çalışma izni süresi bakımından istisna tanınmış yabancılar bakımından üçüncü fıkrada yer alan süre sınırlamalarına tabi olmaksızın süreli olarak düzenlenir.

(5) Çalışma izni yabancıların pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerinin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli olarak düzenlenir.

Çalışmaya başlama

MADDE 25 – (1) Yurtdışından yapılan başvurularda yabancının, çalışma izninin başlangıç tarihinden itibaren bir ay içerisinde ilgili mevzuat kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle çalışmaya başlaması zorunludur.

(2) Yurtdışından yapılan başvurularda yabancının yurda giriş tarihinden itibaren bir ay içerisinde ve her halükarda çalışma izninin başlangıç tarihinden itibaren altı ay içerisinde ilgili mevzuat kapsamında yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle çalışmaya başlaması zorunludur.

(3) Çalışma izin belgesinin işverene tebliğ tarihi ile çalışma izni başlangıç tarihinin farklı olması halinde çalışma izin belgesinin işverene tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirimler süresinde yapılmış sayılır.

Şube veya görev değişikliği

MADDE 26 – (1) Bir işverene bağlı olarak çalışma izni verilen yabancının aynı işverene ait işyerinde farklı bir görevde veya bu işverenin aynı iş kolundaki diğer şubelerinde çalışabilmesi için;

a) Değişiklik talebini içeren başvurunun işverence sistem üzerinden Bakanlığa iletilmesi,

b) Çalışılacak yeni şubenin işverenin ticaret siciline kayıtlı olması,

c) Yabancının yapacağı işin mesleki yeterlilik veya ön izin gerektirmemesi ve mevcut işiyle benzer veya uyumlu olması,

ç) Yapılacak başvurunun Genel Müdürlükçe uygun bulunması, gerekir.

(2) Aynı işverenin diğer bir ildeki şubesinde çalışmak üzere yapılacak işyeri veya görev değişikliği başvurusu uygun bulunan yabancının çalışma izni belgesi Bakanlıkça yenilenir.

(3) Turkuaz Kart, bağımsız çalışma izni ve süresiz çalışma izninde işyeri veya görev değişikliği, en geç yeni işyerinde çalışmaya başlamadan on gün önce yabancı tarafından Bakanlığa bildirilir.

(4) Başvuruda yer alması gereken hususlar ve uygulama esasları Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni süre uzatma başvurusu

MADDE 27 – (1) Çalışma izni süre uzatma başvurusu, çalışma izni süresinin dolmasına altmış gün kalmasından itibaren ve her halükarda çalışma izni süresi dolmadan sistem üzerinden yapılır.

(2) Bir işverene bağlı çalışan yabancı adına yapılan çalışma izni süre uzatma başvurusu olumlu değerlendirilen yabancının çalışma izin süresi, aynı işverene bağlı olarak ilk süre uzatma başvurusunda en çok iki yıl, sonraki süre uzatma başvurularında ise en çok üç yıla kadar uzatılır.

(3) Farklı bir işverene bağlı çalışmak üzere süre uzatma başvurusu yapılması halinde bu başvuru, ilk başvuru usul ve esaslarına tabi olarak değerlendirilir.

(4) Bağımsız çalışma izni ve dördüncü bölümde çalışma izni süresi bakımından istisna tanınmış yabancılar için yapılacak süre uzatma başvurularının olumlu değerlendirilmesi halinde çalışma izni, ikinci fıkrada yer alan süre sınırlamalarına tabi olmaksızın süreli olarak uzatılır.

(5) Adına çalışma izni süre uzatma başvurusu yapılan yabancılar, izin süresinin sona erdiği tarihten itibaren başvurunun değerlendirilmesi süresince ve her halükarda doksan günü geçmemek ve yapılan iş ile çalışılan işyerinin değişmemesi kaydıyla çalışmaya devam edebilir. Bu süre boyunca yabancının ve işverenin çalışma izninden doğan hak ve yükümlülükleri aynı şekilde devam eder.

(6) Beşinci fıkra kapsamında çalışma izni süre uzatma başvurusunu tamamlayanlara talep etmeleri halinde, sistem üzerinden, herhangi bir harç ya da ücrete tabi olmayan ve şekli ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenen çalışma izni süre uzatma müracaat belgesi verilir.

(7) Çalışma izni süre uzatma başvurusunun olumlu değerlendirilmesi halinde, uzatılan çalışma izninin süresi, önceki sürenin sona erdiği günü takip eden gün itibarıyla başlatılır.

Süresiz çalışma izni

MADDE 28 – (1) Türkiye’de uzun dönem ikamet izni veya en az sekiz yıl kanuni çalışma izni olan yabancılar süresiz çalışma iznine başvurabilir. Ancak, yabancının başvuru şartlarını taşıması süresiz çalışma izni verilmesi hususunda yabancıya mutlak hak sağlamaz.

(2) Süresiz çalışma izni, ilgili mevzuat hükümlerine uyulması ve yeni işyerinde çalışmaya başlamadan en geç on gün önce Bakanlığa bildirim yapılması kaydıyla yabancıya bağımsız veya bir ya da birden fazla işverene bağlı olarak çalışma hakkı verir.

(3) Süresiz çalışma izni olan yabancı, uzun dönem ikamet izninin sağladığı tüm haklardan yararlanır. Süresiz çalışma izni olan yabancı, özel kanunlardaki düzenlemeler hariç, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili mevzuat hükümlerine tabi olmak şartıyla, Türk vatandaşlarına tanınan haklardan yararlanır. Süresiz çalışma izni olan yabancının seçme, seçilme ve kamu görevlerine girme hakkı ile askerlik hizmeti yapma yükümlülüğü yoktur.

(4) Süresiz çalışma izni belgeleri çalışma izni başlangıç tarihi itibarıyla her beş yılın sonunda yenilenir. Belge yenileme başvurusu süresiz çalışma izni başlangıç tarihinden itibaren beş yıllık sürenin dolmasından önceki altı ay içerisinde ve her halükarda süre dolmadan yapılır. Bu başvurunun usulü ile başvuruda ibrazı gereken belgeler Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır.

Bağımsız çalışma izni

MADDE 29 – (1) Aşağıda sayılan yabancılara bağımsız çalışma izni verilebilir:

a) Genel Müdürlükçe belirlenecek profesyonel meslek mensupları.
b) Türkiye’de gerçekleştireceği faaliyetleri 48 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında öngörülen süreleri aşacak şekilde hizmet sunumunda bulunacak bağımsız veya yurt dışında kurulu bir işverene bağlı çalışan sınırötesi hizmet sunucuları.

c) 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre kurulmuş olan; limited şirketlerin şirket ortağı olan müdürü, anonim şirketlerin şirket ortağı olan yönetim kurulu üyesi, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin yönetici olan komandite ortağı olan yabancılar.

ç) 6102 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan diğer şirketlerin şirket ortağı ve yöneticisi olan yabancılar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki yabancılardan bağımsız çalışma izni olanlar mesleğiyle uyumlu olmayan işleri yapamazlar.

(3) Birinci fıkra kapsamında bağımsız çalışma izni verilen yabancılara, ilgili mevzuat hükümlerine uyulması ve sistem üzerinden başvuru yapılması kaydıyla birden fazla işyerinde çalışma hakkı verilebilir. Başvuruda yer alması gereken hususlar ve uygulama esasları Genel Müdürlükçe belirlenir.

(4) Birinci fıkra kapsamındaki yabancılardan çalışma izni başvurusunu tamamlayanlara herhangi bir harç ya da ücrete tabi olmayan bağımsız çalışma izni müracaat belgesi verilebilir.

(5) Bağımsız çalışma izni başvurularının uluslararası işgücü politikası doğrultusunda değerlendirilmesinde, yabancının; eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye’deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi, yabancı şirket ortağı ise sermaye payı ve diğer benzeri hususlar dikkate alınır.

Çalışma izninin askıya alınması

MADDE 30 – (1) İş veya hizmet sözleşmesinin ücretsiz izin yoluyla askıya alınması ve ücretsiz iznin sonlanması durumlarının işverence en az bir gün önceden Bakanlığa bildirilmesi zorunludur.

(2) Bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izninde, iş kazası, hastalık, analık, zorunlu kamu hizmeti gibi ücretsiz izin verilmesini zorunlu kılan haller hariç olmak üzere işveren ve yabancının karşılıklı anlaşması suretiyle en fazla doksan gün iş veya hizmet sözleşmesinin ücretsiz izin yoluyla askıya alınması durumunda bu durumun birinci fıkra kapsamında bildirilmesi halinde çalışma izni askıya alınır ve çalışma izni ücretsiz izin süresince askıda kalır.

(3) Süresiz çalışma izni belgesinin izin başlangıç tarihinden itibaren beş yıllık sürenin sonunda yenilenmemiş olması durumunda süresiz çalışma izni askıya alınır ve belgenin yenilenmesine kadar askıda kalır.

(4) Çalışma izninin askıya alınması halinde bu çalışma iznine bağlı olarak doğan;

a) Çalışma hakkı, iznin askıya alınması tarihinden itibaren,

b) İkamet hakkı, iznin askıya alınmasını takip eden on günlük sürenin tamamlanmasından itibaren, askı halinin son bulunduğu tarihe kadar kullanılamaz.

(5) Çalışma izninin askıya alınabileceği meslek ve sektörler Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izninin sınırlandırılması

MADDE 31 – (1) Türkiye’nin taraf olduğu ikili veya çok taraflı sözleşmelerle sağlanan haklar saklı kalmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde çalışma izinleri Bakanlık tarafından; işgücü piyasasındaki durum ve çalışma hayatındaki gelişmeler, istihdama ilişkin sektörel ve ekonomik konjonktür koşullarının gerekli kıldığı hâllerde, belirli bir süre için tarım, sanayi veya hizmet sektörleri, belirli bir meslek, işkolu veya mülki ve coğrafi alan itibarıyla sınırlandırılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma İzninde İstisnalar

Nitelikli işgücü ve nitelikli yatırımcı

MADDE 32 – (1) Genel Müdürlük nitelikli işgücünün tespitinde yabancının aşağıdaki şartlardan en az üçünü karşılamasını arar:

a) Saygın bir yükseköğretim kurumunda öğrenim görmüş olması.

b) Yıllık toplam ücretinin, Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen prime esas kazanç üst sınırının on iki katına eşit veya üzerinde olması.

c) Ar-Ge veya tasarım alanında mesleki tecrübeye sahip olması.

ç) Ulusal ya da uluslararası alanda bilinen yükseköğretim kurumlarında veya bilim ve teknoloji alanında öne çıkmış kuruluşlarda mesleki tecrübe sahibi olması.

d) Anadil dışında Genel Müdürlükçe belirlenecek yabancı dilleri ileri düzeyde bilmesi.

e) Genel Müdürlük tarafından ülke kalkınması için stratejik olduğu değerlendirilen sektörlerde çalışacak olması.

f) Genel Müdürlükçe uluslararası işgücü politikasına göre belirlenecek diğer koşullara sahip olması.

(2) Genel Müdürlük nitelikli yatırımcının tespitinde aşağıdaki şartlardan en az üçünün karşılanmasını veya en fazla iki yıl içerisinde gerçekleştirileceğinin taahhüt edilmesini arar:

a) Yatırım sermaye tutarının bir milyon Türk Lirası veya üzerinde olması.

b) İhracat tutarının yıllık bir milyon beş yüz bin Türk Lirası veya üzerinde olması.

c) En az on Türk vatandaşının doğrudan ve sürekli istihdam edilmesi.
ç) Genel Müdürlük tarafından ülke kalkınması için stratejik olduğu değerlendirilen sektörlerde yatırım yapılması.

d) Yatırım bünyesinde ilgili mevzuata uygun Ar-Ge veya tasarım merkezi kurulması.

e) Yatırımın Genel Müdürlük tarafından kalkınmada öncelikli olarak değerlendirilen bölgelere yapılması.

f) Türkiye’de yatırım dışında maddi değeri iki milyon Türk Lirası veya üzerinde taşınır veya taşınmaza ya da fikri veya sınai mülkiyet haklarına sahip olunması.

g) Genel Müdürlükçe uluslararası işgücü politikasına göre belirlenecek diğer koşullara sahip olunması.

(3) Yatırımın çok ortaklı olması halinde ikinci fıkranın (a), (b), (c) ve (f) bentlerinde yer alan hususların belirlenmesinde adına çalışma izni başvurusu yapılan yabancının ortaklık payı esas alınır.

(4) İkinci fıkra kapsamında yer alan taahhütlerin takibi için Genel Müdürlükçe gerekli görülen her türlü bilgi ve belge istenebilir. İstenen bilgi ve belgelerin iki ay içerisinde Genel Müdürlüğe sunulması gerekir.

(5) İkinci fıkra kapsamında yatırımcıların niteliğinin tespitinde kullanılan ve Türk Lirası olarak belirtilen değerler, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükmü uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

(6) Nitelikli işgücü ve nitelikli yatırımcı sayılan yabancının çalışma izinleri beş yıla kadar düzenlenebilir.

Belirli süreli projelerde istihdam edilecek yabancılar

MADDE 33 – (1) Belirli bir süre için Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilen veya Genel Müdürlükçe ülke ekonomisine yüksek katkı sağlayacağı veya yüksek sayıda istihdam yaratacağı değerlendirilen bir projede istihdam edilen yabancının çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.

Türk soylu yabancılar

MADDE 34 – (1) İçişleri veya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türk soylu olduğu bildirilen yabancılar, Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için 25/9/1981 tarihli ve 2527 sayılı Türk Soylu Yabancılarının Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanununun 1 inci ve 3 üncü maddeleri kapsamında Türkiye’de ihtiyaç duyulan meslek ve sanat dallarında çalışmak üzere başvuru yapabilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında yapılan çalışma izni başvurularında Kanun ve 2527 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları ile diğer ilgili bakanlık ve kuruluşların görüşleri alınır.

(3) Birinci fıkra kapsamında ve diğer meslek ve sanat dallarında çalışmak üzere yapılan çalışma izin başvuruları uluslararası işgücü politikasına göre değerlendirilir. Yabancının başvuru şartlarını taşıması çalışma izni düzenlenmesi hususunda yabancıya mutlak hak sağlamaz.

(4) 2527 sayılı Kanununun 1 inci maddesinde öngörülen Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve mesleklerden ihtiyaç duyulan meslek ve sanatları; istihdam ve çalışma hayatına ilişkin gelişmeler, sektörel ve ekonomik dönemsel değişiklikleri ve gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşlarının görüşlerini alarak belirlemeye Genel Müdürlük yetkilidir.

(5) Türk soylu yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere beş yıla kadar düzenlenebilir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları

MADDE 35 – (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma izni almadan çalışabilirler ancak kamu kurum ve kuruluşları dışında çalışacakların çalışma izni almaları zorunludur.

(2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından:

a) 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.

b) Çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere beş yıla kadar düzenlenebilir.

Türk vatandaşı ile evli olan yabancılar

MADDE 36 – (1) Bir Türk vatandaşı ile en az üç yıl süreyle Türkiye’de evlilik birliği içinde yaşayan yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.

Yabancı devletlerin ve uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerinde diplomatik dokunulmazlığı olmadan çalışan yabancılar

MADDE 37 – (1) Yabancı devletlerin ve uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerinde diplomatik dokunulmazlığı olmadan çalışan yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusunun değerlendirilmesinde Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

Bilimsel, kültürel, sanatsal veya sportif başarısı ile uluslararası düzeyde temayüz etmiş yabancılar

MADDE 38 – (1) Alanındaki başarısı ile uluslararası düzeyde temayüz etmiş olarak bilimsel, kültürel, sanatsal veya sportif amaçla Türkiye’ye gelen yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından:

a) 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.

- b) Çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.
c) Başvurunun değerlendirilmesinde ilgili mercilerin görüşü alınabilir.

Yabancı öğretim elemanları

MADDE 39 – (1) 2547 sayılı Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca çalışacak yabancı öğretim elemanlarına çalışma izni, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının ilgili mevzuata göre vereceği ön izne istinaden Bakanlıkça verilir.

(2) Yabancı öğretim elemanı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından:

- a) Başvuru yabancıyı istihdam edecek yükseköğretim kurumu tarafından sistem üzerinden yapılır.
b) 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.
c) Çalışma izinleri, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere üç yıla kadar düzenlenebilir.

Ar-Ge, yenilik veya tasarım personeli olarak çalışacak yabancılar

MADDE 40 – (1) 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge merkezi veya tasarım merkezi olan firmalarda ve 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan teknoloji geliştirme bölgeleri ve ihtisas teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerde Ar-Ge, yenilik ve tasarım personeli olarak çalışacak yabancı adına yapılan çalışma izni başvurusu bakımından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

Kültür ve Turizm Bakanlığında çalışacak yabancı uzmanlar

MADDE 41 – (1) Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde özel kanunlar uyarınca görevlendirilecek yabancı uzmanlar Bakanlıktan çalışma izni alındıktan sonra göreve başlayabilirler.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki yabancılar adına yapılan çalışma izni başvurusunda 22 nci madde kapsamında oluşturulan değerlendirme kriterleri uygulanmaz.

Yabancı mühendis ve mimarlar

MADDE 42 – (1) Öğrenimlerini Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunun mühendislik ve mimarlık fakültelerinde veya yurt dışında ilgili ülke makamları ve Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmış bir yükseköğretim kurumunda tamamlayarak mühendis ve mimar unvanlarını almış olan yabancılar bu Kanuna göre proje bazlı ve geçici süre ile çalışma izni alarak mühendislik ve mimarlık mesleklerini icra edebilirler.

(2) Yabancı müteahhit veya yabancı kuruluşlar, Türkiye’de Devlet daireleri ile resmî ve özel kuruluş ve şahıslara karşı resen veya yerli kuruluşlarla birlikte taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlıkla ilgili işlerde, yalnız bu işe münhasır kalmak kaydıyla çalışma izni ile yabancı mühendis ve mimar çalıştırabilirler. Bu kapsamdaki çalışma izni başvuruları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin görüşü alınarak değerlendirilir. Bu madde uyarınca verilecek Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği görüşünde, diplomalarını yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış yabancı meslek mensuplarının, 2547 sayılı Kanun uyarınca diploma denkliğinin tespitinin yapılması şartı aranmaz.

(3) Birinci ve ikinci fıkraların kapsamına girmeyen işlerde çalıştırılacak yabancı mühendis ve mimarlara ilişkin çalışma izin başvuruları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Yabancı öğrenciler

MADDE 43 – (1) Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunda örgün öğretim programlarına kayıtlı yabancı öğrenciler, çalışma izni almak kaydıyla çalışabilirler.

(2) Yabancı öğrencilerden ön lisans ve lisans düzeyinde öğrenim görmekte olanlar, öğrenimlerinin ilk yılının tamamlanmasından sonra çalışma iznine başvurabilir ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca kısmi süreli çalışabilirler. Örgün öğretim programlarına kayıtlı lisansüstü öğrenciler için bu sınırlamalar uygulanmaz.

(3) Yabancı öğrencilere verilen çalışma izinleri, geçerli öğrenci ikamet iznini ve bu ikamet izninin sağladığı hakları sona erdirmez.

(4) Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunda örgün öğretim programlarına kayıtlı yabancı öğrenciler ile yükseköğrenimini tamamlayan yabancılardan mezuniyet tarihinden itibaren bir yıl içinde yapacakları başvurularının il, süre, sektör, işkolu, iş ve meslek, izin türü, mülki veya coğrafi alan, yabancının öğrenim gördüğü veya mezun olduğu bölüm ve benzeri hususlar ile Göç Kurulu kararları ve uluslararası işgücü politikası uyarınca değerlendirilmesi ve sınırlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Dışişleri Bakanlığınca bildirilecek çalışma izni başvuruları

MADDE 44 – (1) Aşağıda sayılan yabancılar çalışma izni alarak çalışabilirler:

a) Yabancı ülkelerin Türkiye’deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinin 18/4/1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi ve 24/4/1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi kapsamında bağlı birimi sayılmayan okul, kültür veya din kurumlarında görevli yabancılar.

b) Yabancı ülkelerin Türkiye’deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinde diplomatik kadro üyesi, konsolosluk memuru, idari ve teknik kadro üyesi ve konsolosluk hizmetlisi olan kişilerin ve Türkiye’deki uluslararası kuruluşlarda uluslararası memur, idari ve teknik personel ve hizmet personeli olarak görev yapan kişilerin eş ve çocukları ile karşılıklı esasına veya ilgili ülkeyle yapılmış bulunan ikili anlaşmaya göre belirlenmiş yakınları.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki yabancıların çalışma izni başvuruları ilgili kurum ve kuruluşlarca veya diplomatik ve konsüler temsilciliklerce Dışişleri Bakanlığınca bildirilir ve Dışişleri Bakanlığınca uygun görülen başvurular Bakanlığa iletilir.

(3) Birinci fıkra kapsamındaki yabancılar için, işveren veya bir işverene bağlı olmaksızın çalışılacaksa yabancı tarafından ayrıca sistem üzerinden çalışma izni başvurusu yapılır.

(4) Başvurunun değerlendirilmesinde İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

(5) Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara düzenlenecek çalışma izni için gerekli harç ve değerli kâğıt bedelleri işverenlerce veya işverene bağlı çalışılmayacaksa yabancı tarafından ödenir.

Sınırötesi hizmet sunucusu

MADDE 45 – (1) Yapılacak işin geçici nitelikte olması koşuluyla;

a) Ücretini Türkiye dışında bir kaynaktan alan;

1) Toplantı, seminer, konferans veya ticari fuarlara katılmak,

2) Teknik, bilimsel ve istatistiki araştırma yapmak,

3) Pazar araştırması ve analizleri yapmak,

4) İş teknikleri ile ilgili hizmet içi eğitimlere katılmak,

5) Satış temsilcisi olarak sipariş almak veya sözleşme müzakere etmek,

6) Yük ve yolcu taşımacılığına yönelik hizmet sunmak,

7) Ekipman ve makinelerin satış sözleşmesi kapsamında kurulum, bakım, onarım ve benzeri hizmetleri sunmak,

8) Yurt dışında başlamış turlar için operatörlük hizmeti sunmak,

9) Mütercim-tercümanlık hizmeti sunmak,

üzere Türkiye'ye gelen iş ziyaretçisi,

b) Yurt dışında kurulu bir tüzel kişiliğin çalışanı ya da bağımsız çalışan profesyonel meslek mensubu olup Türkiye'de bir gerçek veya tüzel kişiye bir sözleşme karşılığı doğrudan hizmet sunan, gerçek kişi yabancılar sınırötesi hizmet sunucusudur.

(2) Sınırötesi hizmet sunucularından 48 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında düzenlenen muafiyet sürelerini aşan sürelerle Türkiye'de çalışacak olanlara yabancının sözleşme süresini aşmamak koşuluyla en fazla üç yıla kadar çalışma izni düzenlenebilir.

(3) Sınırötesi hizmet sunucuları için çalışma izni süre uzatma başvurusu yapılamaz.

Şirket içi çalışan değişimi

MADDE 46 – (1) Bir şirketin yurtdışında kurulu bir işyerinde çalışmaktayken şirket içi çalışan değişimi kapsamında, 6102 sayılı Kanuna göre Türkiye'de kurulu bulunan şirketine ait bir işyerinde yönetici olarak veya uzmanlık gerektiren işlerde çalışmak üzere görevlendirdiği yabancının çalışma izni, iş veya hizmet sözleşmesinin süresini aşmamak üzere iki yıla kadar düzenlenebilir.

(2) Bir şirketin yurtdışında kurulu bir işyerinde çalışmakta iken şirket içi çalışan değişimi kapsamında, 6102 sayılı Kanuna göre Türkiye'de kurulu bulunan şirketine ait bir işyerinde staj yapmak üzere görevlendirdiği yabancının çalışma izni, staj süresini aşmamak üzere bir yıla kadar düzenlenebilir.

(3) Şirket içi çalışan değişimi kapsamında yabancı adına çalışma izni süre uzatma başvurusu bir defaya mahsus olmak üzere yapılabilir ve çalışma izni süresi bir yıla kadar uzatılabilir.

Turkuaz kart

MADDE 47 – (1) Turkuaz kart başvuru, değerlendirme ve düzenleme işlemleri 14/3/2017 tarihli ve 30007 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Turkuaz Kart Yönetmeliğinde belirlenen usul ve esaslara göre yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çalışma İzni Muafiyeti

Çalışma izninden muaf tutulacak yabancılar

MADDE 48 – (1) Özel kanunlarda yer alan hükümler ile yabancı ile işverenin diğer kanunlardan doğan yükümlülüklerinin saklı kalması kaydıyla;

a) Bilimsel, kültürel ve sanatsal faaliyetler kapsamında çalışacak yabancılar bir aya kadar,

b) Türkiye'den ihraç edilen ya da Türkiye'ye ithal edilen mal ve hizmetlerin kullanılmasına ilişkin eğitim amacıyla veya Türkiye'ye ithal edilen makine ve teçhizatın montajı, bakım ve onarımı, kullanımına ilişkin eğitiminin verilmesi veya teçhizatı teslim almak veya Türkiye'de arızalanan araçların tamiri amacıyla gelecek yabancılar toplam üç aya kadar,

c) Sınırötesi hizmet sunucusu yabancılar üç aya kadar,

ç) 6102 sayılı Kanuna göre kurulmuş anonim şirketlerin Türkiye'de ikamet etmeyen yönetim kurulu üyeleri ve diğer şirketlerin yönetici sıfatı olmayan ortakları ile bu şirketlerde ortak olmayıp en üst seviyede temsil ve ilzama yetkili olan Türkiye'de çalışacak yabancılar üç aya kadar,

d) Yurtdışında yerleşik olup İçişleri veya Dışişleri Bakanlığınca Türk soylu olduğu bildirilenlerden Türkiye'de çalışacaklar üç aya kadar,

e) Sportif faaliyetler kapsamında çalışacak yabancılar dört aya kadar,

f) Türk üniversiteleri ile yabancı ülkelerdeki üniversiteler arasında yapılmış ve Yükseköğretim Kurulunca onaylanmış öğrenci değişim programları kapsamında staj yapacak yabancılar dört aya kadar,

g) Genel Müdürlükçe belirlenen mevsimlik tarım ve hayvancılık işlerinde çalışacak yabancılar altı aya kadar,

ğ) Belgeli turizm işletmelerinin sınırları dışında faaliyette bulunacak fuar ve sirklerde çalışacak yabancılar altı aya kadar,

h) Ekonomik, sosyo-kültürel ve teknolojik alanlar ile eğitim konularında Türkiye'ye önemli hizmet ve katkı sağlayabilecekleri ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilen yabancılar altı aya kadar,

i) Tur operatörü temsilcisi olarak çalışacak yabancılar sekiz aya kadar,

i) Genel Müdürlükçe uygun görülen uluslararası stajyer öğrenci değişimi, yeni mezun stajyer değişimi veya gençlik değişimi programları kapsamında staj yapacak yabancılar on iki aya kadar,

j) Üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarına araştırma yapmak veya bilgi ve görgülerini artırmak amacıyla gelen yabancılar eğitim süresiyle sınırlı olmak kaydıyla ve her halükarda iki yıla kadar,

k) Gençlik ve Spor Bakanlığı veya Türkiye Futbol Federasyonunun uygun görüşü olması kaydıyla spor meşruhatlı vize ile Türkiye'ye gelen profesyonel yabancı sporcu ve antrenörler ile spor hekimi, spor fizyoterapisti, spor mekanisyeni, spor masözü veya masörü ve benzeri spor elemanı yabancılar spor federasyonları ve spor kulüpleri ile olan sözleşmeleri süresince,

l) Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin I/10 Kuralına göre devletlerle yapılan ikili protokoller gereği, ilgili idareden Uygunluk Onayı Belgesi almış Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı ve kabotaj hattı dışında çalışan gemilerde görev yapan yabancı gemiadamları iş veya hizmet sözleşmesi süresince,

m) Türkiye Avrupa Birliği Mali İşbirliği Programları kapsamında yürütülen program veya projelerde görevlendirilen yabancılar görevleri süresince,

n) Türkiye'de bir örgün öğretim programına kayıtlı yabancı öğrencilerden ilgili mevzuat gereği mesleki eğitim kapsamında bir işveren yanında staj yapması zorunlu olanlar zorunlu staj süresince,

o) Yabancı ülkelerin Türkiye'deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinin bağlı birimi olarak faaliyet gösteren okullarda, kültür kurumlarında ve din kurumlarında görevli yabancılar görevleri süresince,

ö) Yabancı ülkelerin Türkiye'deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerinde diplomatik kadro üyesi, konsolosluk memuru, idari ve teknik kadro üyesi ve konsolosluk hizmetlisi, Türkiye'deki uluslararası kuruluşlarda uluslararası memur ve idari ve teknik personel olarak görev yapan kişilerin özel hizmetinde çalışan yabancılar iş veya hizmet sözleşmeleri süresince,

p) Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren askeri fabrika ve tersaneler ile Makina ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi bünyesinde çalışacak yabancılar iş veya hizmet sözleşmeleri süresince,

r) 18/6/2017 tarihli ve 7034 sayılı Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesinin Kuruluşu Hakkında Kanunla kurulan Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi bünyesinde çalışacak yabancı uyruklu personel, araştırmacı veya yöneticiler iş sözleşmeleri süresince,

s) 26/4/2014 tarihli ve 28983 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tıpta ve Dış Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği uyarınca uzmanlık eğitimi alan yabancılar eğitimleri süresince, çalışma izni muafiyeti kapsamında değerlendirilir.

Çalışma izni muafiyeti başvurusu

MADDE 49 – (1) Çalışma izni muafiyeti kapsamında olan yabancılar, çalışma izni muafiyeti almak kaydıyla çalışabilirler.

(2) Çalışma izni muafiyeti başvuruları yabancı tarafından yurt içinde sistem üzerinden Bakanlığa, yurt dışında yabancı vatan d aşı oldu ğ u veya yasal olarak bulundu ğ u ülkedeki Türk dış temsilcili ğ ine yapılır. Türk dış temsilcili ğ ine yapılan başvurular sistem üzerinden Bakanlığa iletilir.

(3) Yurt iç inden yapılacak çalışma izni muafiyeti başvuruları, vize veya vize muafiyeti süresinin aşılması kaydıyla yabancı nın Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yapılır.

(4) Çalışma izni muafiyeti başvuruları yetkili aracı kurum tarafından da yapılabilir.

(5) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (o) ve (ö) bentlerinde yer alan yabancılar bakımından;

a) Çalışma izni muafiyeti başvuruları Dış işleri Bakanlığın a yapılır ve Dış işleri Bakanlığınca uygun görülen başvurular Bakanlığa iletilir.

b) Çalışma izni muafiyeti düzenlenmesinde İç işleri Bakanlığının olumlu görüşü aranır.

c) Başvurusu uygun bulunan yabancılara düzenlenecek çalışma izni muafiyeti belgesi gerekli harç ve değerli kağıt bedellerinin işveren tarafından ödenmesi sonrasında Dış işleri Bakanlığın a gönderilir.

Çalışma izni muafiyeti başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 50 – (1) Çalışma izni muafiyeti başvuruları, başvuruya dair bilgi ve belgelerin tam olması ve yabancı nın muafiyet kapsamında olduğunun tespit edilmesi kaydıyla olumlu değerlendirilir, ihtiyaç duyulması halinde ilgili mercilerin görüşleri alınır.

(2) Üç ay veya daha uzun süre için yapılan çalışma izni muafiyeti başvuruları Bakanlıkça değerlendirilir. Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara çalışma izni muafiyeti belgesi düzenlenir.

(3) Üç aya kadar talep edilen çalışma izni muafiyeti başvuruları;

a) Yurt iç inden yapılması halinde Bakanlıkça,

b) Yurtdışından yapılması halinde Türk dış temsilcilliğince, değerlendirilir. Başvurusu olumlu değerlendirilen yabancılara durumlarını gösterir belge verilir. Bu belge için çalışma izni muafiyeti harcı ve değerli kâğıt bedeli alınmaz. Ancak yabancının talep etmesi ve değerli kâğıt bedelinin ödenmesi kaydıyla Bakanlıkça çalışma izni muafiyeti belgesi düzenlenebilir.

(4) Adına çalışma izni muafiyeti başvurusu yapılan yabancılar, gerekli görülmesi halinde Genel Müdürlüğe davet edilebilir.

Çalışma izni muafiyetinde süreler

MADDE 51 – (1) Çalışma izni muafiyeti 48 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında belirlenen süre sınırlarını aşmamak kaydıyla yabancı tarafından talep edilen süreyle düzenlenir.

(2) Çalışma izni muafiyeti, yabancının pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerinin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli ve her yabancı için ayrı düzenlenir.

(3) Çalışma izni muafiyetinde süre uzatma başvurusu yapılamaz.

Çalışma izni muafiyeti başvurusunun reddi

MADDE 52 – (1) Çalışma izni muafiyeti başvurusu bakımından;

- a) Uluslararası işgücü politikasına uygun olmayan,
- b) Sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle yapıldığı tespit edilen,
- c) Diğer kanunlarda Türk vatandaşlarına hasredilen iş ve meslekler için yapılan,
- ç) Adına çalışma izni muafiyeti başvurusu yapılan yabancının muafiyet kapsamında olmadığı anlaşılan,
- d) Türkiye'ye girmelerine izin verilmeyecek, vize verilmeyecek veya sınır dışı etme kararı alınmış yabancılardan olduğu İçişleri Bakanlığınca bildirilen yabancılara ilişkin olan,
- e) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu sağlığı açısından Türkiye'de çalışmasında sakınca görülen yabancılara ilişkin olan,

f) Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü olması durumu hariç, Türkiye Cumhuriyetinin tanımadığı veya diplomatik ilişkisinin bulunmadığı ülke vatandaşları için yapılan,

g) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (ö) bendi kapsamında çalışma izni muafiyeti olarak çalışan yabancılardan yurt içinden aynı statüde olmayan bir işverene bağlı çalışmak üzere yaptıkları,

ğ) 49 uncu maddenin üçüncü fıkrasında düzenlenen sürenin dolmasından sonra yapılan,

h) 53 üncü maddenin birinci fıkrasında öngörülen süreler dolmadan yapılan,

ı) Ek bilgi veya belge talebinin gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı,

i) Kanun ve bu Yönetmelikte düzenlenen hükümlere aykırı olarak yapılan,

başvurular reddedilir.

Çalışma izni muafiyetine ilişkin diğer hususlar

MADDE 53 – (1) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamında çalışma izni muafiyeti verilen yabancılar için çalışma izni muafiyetinin düzenlendiği tarihten itibaren altı aylık, diğer çalışma izni muafiyetlerinde ise on iki aylık süre geçmedikçe aynı muafiyet kapsamında yeni başvuru yapılamaz.

(2) Çalışma izni muafiyeti belgesi, 48 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen süreler içerisinde yabancıya ülkeye çoklu giriş çıkış imkânı sağlar.

(3) 48 inci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri kapsamındaki çalışma izni muafiyeti parçalı olarak kullanılabilir.

(4) Çalışma izni muafiyeti kapsamındaki çalışmanın, 48 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen muafiyet sürelerini aşacak olması durumunda Bakanlıktan çalışma izni alınması zorunludur.

(5) Politika belgesinin oluşturulmasında dikkate alınacak hususlar göz önünde bulundurularak Genel Müdürlük geçici süreli olmak kaydıyla ilave çalışma izni muafiyeti düzenlemeleri yapmaya ve bu düzenlemeleri resmi internet sayfasında yayımlamaya yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin düzenlenmesi ve şekli

MADDE 54 – (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti belgelerinin şekli ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

(2) Bu belgelerin basım ve dağıtım işlemleri Bakanlıkça yerine getirilir.

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin geçerliliği

MADDE 55 – (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti, izin süreleri içinde geçerli olup bu sürelerin sona ermesi veya Genel Müdürlükçe sonlandırılması veya iptal edilmesiyle geçerliliğini kaybeder.

Çalışma izni ve çalışma izni muafiyetinin iptali

MADDE 56 – (1) Yabancının veya işverenin talebi dışında çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti, yabancının;

- a) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin başlangıç tarihinden itibaren altı ay içinde Türkiye'ye gelmemesi,
- b) İçişleri veya Dışişleri Bakanlığının uygun görüşünün bulunması durumu hariç, pasaportunun veya pasaport yerine geçen belgesinin geçerlilik süresinin uzatılmaması,

c) Kanun ve bu Yönetmelikte düzenlenen hükümlere aykırı olarak çalıştığının tespiti,
ç) Bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izni bakımından çalışmasının herhangi bir nedenle sona erdiğinin tespit edilmesi,

d) Bağımsız veya süresiz çalışma izni bakımından sağlık sebepleri veya zorunlu kamu hizmeti gibi mücbir sebepler dışında çalışmasının aralıksız olarak üç aydan veya bir yıl içerisinde toplam altı aydan fazla süreyle kesintiye uğradığının tespit edilmesi,

e) Başvurusunun sahte veya yanıltıcı bilgi ve belgelerle veya değerlendirme kriterlerinin karşılanması amacıyla muvazaalı bir şekilde yapıldığının sonradan tespiti,

f) Kanunun 11 inci maddesi kapsamında olması ve geçiş süresi içinde talep edilen bilgi ve belgeleri sunmaması,

g) Türkiye'ye girmelerine izin verilmeyecek, vize verilmeyecek veya sınır dışı etme kararı alınmış yabancılardan olduğunun İçişleri Bakanlığınca bildirilmesi,

ğ) Milli güvenlik, kamu düzeni veya kamu sağlığı açısından Türkiye'de çalışmasında sakınca olduğunun ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilmesi,

h) Sağlık sebepleri veya zorunlu kamu hizmeti gibi mücbir sebepler dışında bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izinlerinde aralıksız olarak altı aydan, bağımsız veya süresiz çalışma izinlerinde ise aralıksız olarak bir yıldan uzun süre Türkiye dışında kalması,

ı) 25 inci madde uyarınca çalışmaya başlamaması,

i) 30 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında çalışma izninin askıya alınmasını gerektirir durumunun süresi içerisinde bildirilmediğinin veya çalışma izninin doksan günden fazla süreyle askıda kaldığının tespiti,

j) 32 nci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında Genel Müdürlükçe talep edilen bilgi ve belgeleri süresi içerisinde sunmaması veya taahhütlerinin gerçekleştirilmeyeceğinin değerlendirilmesi,

k) 36 ncı madde kapsamında verilen çalışma izni bakımından, anlaşmalı evlilik yaptığının ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilmesi,

l) Uluslararası koruma başvurusunun geri çekildiğinin veya geri çekilmiş sayıldığı, uluslararası koruma statüsünün sona erdiğinin veya uluslararası koruma statüsünün iptal edildiğinin İçişleri Bakanlığınca bildirilmesi,

m) 43 üncü madde kapsamında verilen çalışma izni bakımından, öğrenci ikamet izninin iptal edilmesi,

n) Çalışma izni başvurusunda beyan edilen ücret tutarının altında bir ücret almasını veya tam süreli çalışmanın kısmi süreli çalışmaya dönüştürülmesini öngören iş veya hizmet sözleşmesi değişikliğinin çalışma izninin düzenlenmesinden sonra yapıldığının tespit edilmesi veya 60 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen haller dışında sosyal güvenlik yükümlülüklerinin eksik şekilde yerine getirildiğinin tespit edilmesi,

o) Sosyal güvenlik yükümlülüklerinin yerine getirilmediğinin tespiti,

ö) Süresiz çalışma izninin kesintisiz olarak bir yıldan daha uzun süreyle askıda kaldığının tespiti, durumlarında iptal edilir.

(2) İşveren veya yabancı tarafından çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin iptali, ileri tarihli olarak talep edilemez.

(3) İptal edilen çalışma izni belgesinin çalışma izninin iptaline ilişkin bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde Bakanlığa iade edilmesi zorunludur.

Çalışma izninin mahiyeti

MADDE 57 – (1) Bakanlıkça düzenlenen çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti geçerli olduğu sürece ikamet izni yerine geçer. Mülteci veya ikincil koruma statüsü tanınan yabancılara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla yabancının herhangi bir nedenle ikamet izni olması yabancıya çalışma hakkı sağlamaz.

(2) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin herhangi bir nedenle geçersiz hale gelmesi halinde buna bağlı olan ikamet hakkı sona erer.

(3) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti dışında bir nedenle Türkiye'de geçerli bir ikamet izni olan yabancıya verilen çalışma izninin veya çalışma izni muafiyetinin geçerliliğinin herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda yabancının sahip olduğu diğer ikamet izni geçersiz hale gelmez.

(4) Bir işverene bağlı olarak verilen çalışma izni düzenlendiği işyeri ve adreste geçerlidir.

Harç ve değerli kâğıt bedeli

MADDE 58 – (1) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti harca tabidir.

(2) 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu uyarınca yabancılara düzenlenen çalışma izni belgesi ve çalışma izni muafiyeti belgesinden değerli kâğıt bedeli alınır.

(3) Çalışma izni süresinin uzatılması halinde harç ve değerli kâğıt bedelinin tamamı alınır.

(4) 26 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında yenilenen çalışma izni belgesi harca tabi olmayıp bu belge için değerli kâğıt bedeli alınır.

(5) 28 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında yenilenen süresiz çalışma izni belgesi harca tabi olmayıp bu belge için değerli kâğıt bedeli alınır.

(6) İdarenin kusuru nedeniyle hatalı düzenlenen çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti belgesinin yenilenmesi durumunda harç ve değerli kâğıt bedeli alınmaz.

(7) Kaybolma nedeniyle çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti belgesinin yenilenmesi halinde harç bedelinin yarısı ve değerli kâğıt bedelinin tamamı alınır.

(8) Muafiyet geçerlilik süresi üç aydan kısa talep edilen çalışma izni muafiyeti başvuruları için harç bedeli alınmaz.

(9) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyet harcı ile değerli kâğıt bedellerinin tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir ve Genel Müdürlükçe uygulanır.

(10) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti harçlarını, harca mevzu olan işlemin yapılmasını isteyen kişiler ödemekle mükelleftir.

Kanuni çalışma süresinin hesaplanması

MADDE 59 – (1) Yıllık ücretli izinler, iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık, geçici iş göremezlik ödenekleri alınan süreler, kanuni çalışma süresine dâhil edilir.

(2) Birinci fıkrada sayılanlar dışında hangi sürelerin kanuni çalışma süresinin hesaplanmasına dâhil edileceğini belirlemeye ve resmi internet sayfasında yayımlamaya Genel Müdürlük yetkilidir.

(3) Sürelerin hesaplanmasında Bakanlığa başvuru tarihi esas alınır.

Sosyal güvenlik yükümlülüğü

MADDE 60 – (1) Çalışma izni veya çalışma izin muafiyeti bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülüklerinin çalışma izni veya çalışma izni muafiyet başvurusu esnasında beyan ve taahhüt edilen ücret ve tam zamanlı çalışmaya ilişkin usul ve esaslar üzerinden yerine getirilmesi zorunludur.

(2) Çalışma izni veya çalışma izin muafiyeti kısmi süreli çalışmak üzere düzenlenebilir. Kısmi süreli çalışmanın yapılabileceği sektör, iş ve meslekler Genel Müdürlükçe belirlenerek resmi internet sayfasında yayımlanır. Bu kapsamda bulunan yabancılara ilişkin sosyal güvenlik yükümlülükleri başvuru esnasında ibraz edilen iş sözleşmesinde belirtilen ücret ve süreler üzerinden yerine getirilir.

(3) Çalışma izni veya çalışma izin muafiyeti bulunan yabancı bakımından:

a) Yetkilendirilmiş sağlık hizmet sunucularından veya işyeri hekiminden alınmış istirahatli olduğunu gösterir raporun bulunması,

b) 4857 sayılı Kanununun 74 üncü maddesinde sayılan hallerin bulunması,

c) Gözaltı veya tutukluluk hallerinin bulunması,

ç) Çalıştığı işyerinde grev veya lokavt olması,

d) Yabancıнын geçici olarak yurtdışına çıkması,

e) Çalışmaya engel mücbir sebeplerin var olması,

f) 30 uncu madde kapsamında çalışma izninin askıya alınmış olması,

hallerinde bu durumu kanıtlayan belgelerin işveren veya bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinlerinde yabancı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ibrazı zorunludur.

(4) Çalışma izninin düzenlenmesinden sonra çalışma izni başvurusunda beyan edilen ücretin altında ücret ödenmesini veya tam süreli çalışmanın kısmi süreli çalışmaya dönüştürülmesini öngören iş veya hizmet sözleşmesi değişikliği yapılamaz.

(5) Türkiye'nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır.

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 61 – (1) İşverenler ile bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinlerinde adına çalışma izni düzenlenen yabancılar, çalışma izninin veya çalışma izni muafiyeti kapsamında çalışmanın başlamasını ve sona ermesini, çalışma izni veya çalışma izni muafiyetinin iptalini gerektirecek hâlleri on beş gün içinde ve bu Yönetmelikte bildirim yükümlülüğü düzenlenen diğer hususları süresi içerisinde Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(2) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti verilen yabancıların işe başlayışlarına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan işe giriş bildirimleri ve çalışma izin süresi bitiş tarihinde yapılan işten çıkış bildirimleri Genel Müdürlüğe yapılmış sayılır. Bu kapsamda Genel Müdürlüğe ayrıca bildirimde bulunulmaz. Sosyal güvenlik yükümlülüklerinden muaf olan yabancıların işe başlayış ve işten çıkışlarına ilişkin bildirimler birinci fıkrada belirtilen Genel Müdürlüğe yapılır.

(3) Üç aya kadar düzenlenen çalışma izni muafiyetleri bildirim yükümlülüğünden muaftır.

(4) Bu Yönetmelik kapsamındaki bildirim yükümlülüklerine uyulmaması halinde Kanunun bildirim yükümlülüğüne aykırılık yaptırımları işverene, bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinlerinde ve çalışma izni muafiyetlerinde adına izin veya muafiyet düzenlenen yabancıya uygulanır.

(5) Bildirimler sistem üzerinden yapılır. 12 nci maddenin birinci fıkrası ile 13 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında düzenlenen bildirimlerin sistem üzerinden yapılmasının mümkün olmaması durumunda bu bildirimler elektronik tebligat adresi aracılığıyla yapılabilir.

Belgelerin yenilenmesi

MADDE 62 – (1) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti belgelerinin kaybolması halinde bu durum derhal işveren veya yabancı tarafından sistem üzerinden Genel Müdürlüğe bildirilerek yeni belge talebi yapılır.

Denetleme yetkisi

MADDE 63 – (1) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği Bakanlık iş müfettişleri ile Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri ve sosyal güvenlik denetmenleri tarafından denetlenir. Bu kapsamda yapılacak teftiş, denetim ve soruşturmalar, uygulamakla yükümlü olunan mevzuatın teftiş, denetim ve soruşturma hükümlerine göre yapılır.

(2) Kamu idarelerinin denetim elemanları ile kolluk kuvvetlerinin, kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim, inceleme ve kontrol sırasında yabancı çalıştıran işverenler ile yabancıların Kanun ve bu Yönetmelikten doğan yükümlülüklerini yerine getirmediklerini tespit etmeleri hâlinde, durum ilgili çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne bildirilir.

İdari yaptırımlar

MADDE 64 – (1) 63 üncü maddenin birinci fıkrasına göre yapılan denetimler ve ikinci fıkrasına göre yapılan bildirimler üzerine, gönderilen tutanaklara ve denetim raporlarına göre, Kanunda yer alan idari yaptırımlar çalışma ve iş kurumu il müdürünce uygulanır.

(2) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında düzenlenen bildirim yükümlülüklerinin ihlaline ilişkin Bakanlıkça yapılacak tespitler üzerine Kanunda yer alan idari yaptırımlar çalışma ve iş kurumu il müdürünce uygulanır.

(3) Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar, uluslararası sözleşmeler ve özel kanunlarda çalışma izni almadan çalışabileceği düzenlenen yabancılar hariç olmak üzere Bakanlığa ulaşan bilgi ve belgelerden yabancıların çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti olmaksızın çalıştırıldığının açık olarak tespiti halinde söz konusu bilgi ve belgelere göre Kanunda yer alan idari yaptırımlar çalışma ve iş kurumu il müdürünce uygulanır.

(4) Bu madde kapsamında çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne uygulanan idari yaptırımlara ilişkin bilgiler ve 65 inci maddenin birinci fıkrası kapsamındaki tespitler en geç on gün içerisinde sistem üzerinden Genel Müdürlüğe bildirilir. Bildirimde yer alacak hususlar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilen yabancıların sınır dışı edilmesi

MADDE 65 – (1) Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilen yabancılar sınır dışı edilmek üzere çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne Kanununun 23 üncü maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca il göç idaresi müdürlüğüne bildirilir.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki yabancıların işveren veya işveren vekili, yabancıların ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır. Bu gider, masraf ve harcamaların Göç İdaresi Başkanlığı bütçesinden karşılanması hâlinde, bu madde gereğince ödenen tutarlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca işveren veya işveren vekilinden tahsil edilir.

(3) İkinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

İdari itiraz ve yargı yolu

MADDE 66 – (1) Çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvurusunun reddi ve düzenlenen belgelerin iptali kararları, işverenler ile bir işverene bağlı olmaksızın düzenlenen çalışma izinleri ve çalışma izni muafiyetlerinde yabancılarla 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir.

(2) Bakanlığın Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında verdiği kararlara karşı ilgililer tarafından tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Bakanlığa itiraz edilebilir.

(3) İtirazlar sistem üzerinden yapılır. İtiraza ilişkin bilgi ve belgeler başvuruya eklenir. İtirazın reddedilmesi hâlinde idari yargı yoluna başvurulabilir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 67 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla her türlü idari düzenleme yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 68 – (1) 29/8/2003 tarihli ve 25214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, birinci fıkrada uyarınca yürürlükten kaldırılan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğine yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin;

- 15 inci maddesi kapsamında ikamet izni olmadan başvuru yapılması, Bakanlığa kâğıt ortamında başvuru belgesi gönderilmemesi, Genel Müdürlükçe başvuru bilgi ve belgelerinin belirlenmesi,
- 20 nci maddesi kapsamında ön izin taleplerinin ilgili mercie sistem üzerinden iletilmesi,
- 22 nci maddesi kapsamında değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi,

ç) 44 üncü maddesi ve 49 uncu maddesinin beşinci fıkrası kapsamında Dışişleri Bakanlığına yapılacak çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti başvuruları,

bakımından gerekli idari ve teknik çalışmalar tamamlanıncaya kadar mevcut uygulamalar devam eder.

(2) Bu Yönetmeliğin;

a) 26 ncı maddesi uyarınca şube veya görev değişikliği yapılmasına,

b) 27 nci maddesi kapsamında çalışma izni süre uzatma müracaat belgesi verilmesine,

c) 28 inci ve 29 uncu maddeler kapsamındaki başvuruların yurtdışından yapılmasına,

ç) 30 uncu maddesi kapsamında çalışma izninin askıya alınmasına,

d) 48 inci ve 53 üncü maddeleri hariç olmak üzere çalışma izni muafiyetine ilişkin hükümlerinin uygulanmasına, gerekli teknik çalışmaların tamamlanmasının ardından başlanır.

(3) Bu madde kapsamında belirtilen çalışmaların tamamlandığı bilgisi Bakanlık internet sitesinde duyurulur.

(4) 4/4/2014 tarihinden önce verilen süresiz çalışma izinlerinde, süresiz çalışma izni belgesinin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde yenilenmemesi halinde süresiz çalışma izni, izin belgesi yenilenene kadar askıya alınır.

Tebliğat ve bildirim

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti başvurularıyla ilgili iş ve işlemlere ilişkin kararların tebliği ve bildirim, elektronik tebliğat adresine ilişkin gerekli çalışmalar tamamlanıncaya kadar başvuru sahibi tarafından sistem üzerinden güvenli elektronik imza ile imzalanmak suretiyle beyan ve taahhüt edilen elektronik posta adresine yapılır.

Yürürlük

MADDE 69 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 70 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.